

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट वक्तव्य

सभाध्यक्ष महोदय,

- मादी गाउँपालिकाको गाउँ सभाको १५ औं अधिवेशनमा उपस्थित सम्पूर्णमा हार्दिक स्वागत अभिवादन व्यक्त गर्न चाहन्छु । राज्यले भौगोलिक, जातिय, भाषिक लगायतका विषयमा नागरिकको चाहानालाई सम्बोधन गर्नका लागि शासकीय प्रणालीमा अपनाइएको तीन तहको सङ्घीय संरचनामा नेपालको संविधानले स्थानीय सरकारलाई दिएको अधिकार क्षेत्र भित्र रही मादी गाउँपालिकाको गाउँसभामा प्रस्तुत बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमले लिएका लक्ष्य तथा उद्देश्यलाई मध्यनजर गर्दै आ.ब २०८१/८२ को बार्षिक बजेट यस सम्मानीत गाउँसभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा मैले आफूलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु ।
- सर्वप्रथम समयकालको विभिन्न कालखण्डमा नेपाली जनताको प्रजातान्त्रिक हक अधिकार प्राप्त र रक्षा गर्न तथा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि भएको जनआन्दोलनमा जीवन आहुति गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु, साथै समाज परिवर्तनका लागि निरन्तर लाग्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरु प्रति शिर झुकाएर सम्मान व्यक्त गर्दै समाज रुपान्तरणमा उहाँहरुले पुर्याउनु भएको योगदानको पुनःस्मरण गर्न चाहन्छु ।
- नेपालको संविधान २०७२ ले अङ्गीकार गरेको संघियता र राज्यको पुनर्संरचना बमोजिम स्थापना भएको मादी गाउँपालिकाको संरचनागत र संस्थागत बिकासको लागि महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नु हुने निवर्तमान जनप्रतिनिधिज्यूहरु एवं रास्ट्रसेवक कर्मचारी साथीहरुलाई स्मरण गर्नुका साथै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- स्थानीय तहको दोश्रो निर्वाचन पश्चात जनप्रतिनिधिको रुपमा निर्वाचित भएर २ बर्ष बिताइसकेका छौं । बितेको २ बर्षमा सिमित श्रोत साधनका बाबजुत पनि जनताको सेवामा अहोरात्र खट्नुहुने मादी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि ज्युहरु र कर्मचारी साथीहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद एबम आभार व्यक्त गर्दछु । नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन ब्यबस्थाको माध्यम

द्वारा सुशासन, बिकास र समृद्धि हासिल गर्न उपलब्ध श्रोत साधनलाई अधिकतम परिचालन गरी सामाजिक न्याय सहितको समृद्ध र आत्मनिर्भर मादी गाउँपालिका निर्माणमा सहयोग पुग्ने गरि बजेट तर्जुमाको प्रयास गरेको छु ।

- संघियता मार्फत स्थानीय तहलाई साधनश्रोत र अधिकार सम्पन्न बनाउने क्रममा शासकीय स्वरूप त फेरियो तर संघिय सरकार र प्रदेश सरकार बाट स्थानीय सरकारलाई दिइनु पर्ने साधनश्रोत र अधिकार एकातर्फ पर्याप्त हुन् सकिरहेको छैन भने अर्को तर्फ स्थानीय सरकार आफैमा आत्मनिर्भर बन्न पर्दछ भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ हुने गरी संरचनागत र संस्थागत बिकास गर्न सकिरहेका छैनौं । स्थानीय सरकारलाई आत्मनिर्भर गराउनको लागि कर र सेवा शुल्कका दरहरूलाई बढाउनुको सट्टा करको दायरा फराकिलो पाउँदै स्थानीय स्तरमा उपलब्ध साधन श्रोतको बैज्ञानिक र ब्यबहारिक प्रयोग बाट उपलब्धिमुलक क्षेत्रमा खर्च गरि मादी बासीहरूलाई सहज, सरल र गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराउनु र समृद्धि उन्मुख गाउँपालिका निर्माण गरी बिकासका आधारशिला तयार गर्न सकियोस भन्ने पवित्र अभिप्रायका साथ यो बजेट तयार पारेको छु ।
- गाउँपालिकाको उन्नति प्रगति र बिकास तथा सेवा प्रवाहलाई जनमुखी र नतिजामुखी बनाउने कुरालाई केन्द्रबिन्दुमा राखी हरेक कार्यक्रम र योजनालाई उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, रोजगारी प्रबर्धन द्वारा आर्थिक वृद्धिसंग जोड्दै वितरणमुखी भन्दा उत्पादनमा आधारित कार्यक्रम संचालन गर्नेगरी आहतमा परेका पालिका बासिलाई राहत हुने गरी रोजगार, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पर्यटन र बिपद ब्यबस्थापनमा बिशेष जोड दिँदै नेपालको संविधानको भाग १९ धारा २३० ले दिएको अधिकारभित्र रहि आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म पालिकामा रहेका केहि अवसर तथा चुनौतीहरू प्रस्तुत गर्न गईराखेको छु ।

अवसरहरू:

१. यस पालिका कृषि, पर्यटन, उर्जा तथा वन पैदावारको हिसाबले प्राकृतिक रुपमा धनी र सम्पन्न रहेको छ ।

२. नागरिकहरूलाई सहजरूपमा सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने सकिने गरी आवश्यक कर्मचारी दरबन्दी पूर्ण रहनुका साथै जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरू बीचको सम्बन्ध समधुर रहेको छ ।
३. विकास कार्यमा नागरिकहरूको उत्साहजनक सहभागिता रहेको छ ।
४. पालिकाका भौतिक पूर्वाधारहरू बिस्तारै गुणस्तरिय र प्रभाकारी हुदै गएका छन् ।
५. राष्ट्रिय गौरवको आयोजना मध्य पहाडी लोकमार्ग करिब ३२ कि.मि यस पालिका क्षेत्र भित्र रहेको छ जुन पालिकाको आर्थिक विकासमा Game Changing हुन सक्दछ ।

चुनौतीहरू:

१. पालिका भौगलिक हिसाबले ठूलो साथै छरिएर रहेका बस्तीहरूलाई समेटी समावेशी गतिविधि सञ्चालन गर्न ।
२. आन्तरिक तथा वाह्य बसाई सराईले पालिकाको आर्थिक गतिविधिमा कमजोर मानव संशाधन ।
३. विकासात्मक गतिविधिलाई दिगो बनाउन ।
४. नागरिकको आवश्यकता, माग र आपूर्ती बीचको तालमेल मिलाउन ।
५. आन्तरिक राजस्वलाई परिचालन गर्न तथा राजस्वको दायर फराकिलो बनाउन ।
६. पिछडिएका तथा गरिब नागरिकहरूलाई विकासको मूल प्रवाहमा समावेश गरी मानव विकास सूचाङ्कमा सुधार ल्याउन ।
७. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्न ।

सभाध्यक्ष महोदय,

म, अब चालू आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को हालसम्मको वित्तिय प्रगतिको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

- चालु आर्थिक वर्षमा कुल अनुमानित आय ७२ करोड २७ लाख १३ हजार दुई सय साठी रहेकोमा हालसम्म संचितकोषमा कुल रकम ५२ करोड २५ लाख २ हजार १ सय ५२ रुपैया जम्मा भएको छ ।
- कुल आन्तरिक राजस्व रकम ४ करोड २ लाख ७३ हजार संकलन हुने अनुमान गरिएकोमा हाल सम्म ७८ लाख चौरासी हजार ३ सय ३१ मात्र संकलन भएको छ ।
- सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट वित्तिय हस्तान्तरण मार्फत हालसम्म प्राप्त रकम ३१ करोड, ९० लाख ४४ हजार ७ सय ५० मात्र रहेको छ ।
- पुँजीगत खर्च व्यय अनुमान कुल २९ करोड २३ लाख ७१ हजार मात्र रहेकोमा हालसम्म १२ करोड ९९ लाख ८ सय ६५ रुपैयाँ (४४.४३%) खर्च भएको छ ।
- चालुगत खर्च व्यय अनुमान कुल ४३ करोड ३ लाख ४२ हजार २ सय साठी मात्र रहेकोमा हालसम्म ३२ करोड ३७ लाख ७९ हजार ५ सय ९२ (७५.२३%) मात्र खर्च भएको छ यसरी चालु आर्थिक वर्षमा हालसम्म वित्तिय प्रगति ६२.७७% रहेको छ ।
- प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा १ करोड ३४ लाख ५९ हजार ९ सय ६६ रुपैयाँ भएकोमा हालसम्म २० लाख ५३ हजार ५ सय २६ खर्च भएको छ ।
- कर्मचारी कल्याण कोषमा मौज्जात रकम ४० लाख रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब, म मादी गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु र बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नु पूर्व यस गाउँपालिकाको दिर्घकालिन सौँच, लक्ष्य, उद्देश्य र बजेटका प्राथमिकताका आधारहरु प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

दीर्घकालिन सोच:-

- “समृद्ध मादी र सुखी मादीबासी” भन्ने मूल नारालाई आत्मसाथ गर्दै मादी गाउँपालिकालाई अन्य स्थानीय तहको तुलनामा अब्बल र सक्षम बनाई सुशासन र जनमुखीयुक्त गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

लक्ष्य:-

- गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास, कृषि उत्पादन, लघु तथा घरेलु उद्योग, पर्यटन क्षेत्रको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गरी सामाजिक विकासमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याइने ।
- आम नागरिकलाई मेरो स्थानीय सरकार म संगै छ भन्ने अनुभूती गराउने ।
- स्थानीय सरकार र नागरिकबिच समधुर सम्बन्ध कायम गरी विकास निर्माण तथा सामाजिक कार्य तथा उपभोगमा उपभोक्ताहरूको अधिकतम सहभागिता गराउने ।

उद्देश्य:-

- सडक तथा खानेपानी पूर्वाधारको विकास गरी पालिकाबासीको जीवनयापन सहज र सरल बनाउने ।
- पालिका भित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न विद्यालयहरूलाई सूचना र प्रविधि मैत्री बनाउने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय र नागरिकको सहज पहुँच भित्र पुऱ्याउने ।
- भूउपयोग नीतिको कार्यान्वयन गर्ने ।
- सेवा र सुबिधाको सन्तुलित र समावेशी वितरण मार्फत लक्षित वर्गको सशक्तीकरण गर्ने ।
- कृषि, पर्यटन तथा लघु उद्यम मार्फत रोजगारीको अवसर सिर्जना गरी गरिबीको अन्त्य गर्ने ।
- समाजमा विद्यमान सबै खाले विभेद र कुरीतिको अन्त्य गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गर्न ।
- गाउँपालिका प्रति आम नागरिकको आस्था र विश्वासलाई अभिवृद्धि गर्न र सुशासनको प्रत्याभूति गराई सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त र जनमुखी बनाउने ।

- गाउँपालिकालाई बालश्रम मुक्त, पूर्ण सरसफाईयुक्त, अपाङ्गमैत्री, वातावरणमैत्री बनाउन विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

सभाध्यक्ष महोदय,

मादी गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट तर्जुमाको क्रममा प्रमुख रुपमा लिइएका देहाय बमोजिमका आधारहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आधारहरू:-

- नेपालको संबिधानमा ब्यबस्था भएका राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू र मौलिक हक,
- संबिधानमा अनुसूची ८ र ९ मा रहेका स्थानीय तहका एकल र साझा अधिकारका सुचीहरू,
- दिगो बिकासका लक्ष्यहरू,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४,
- रास्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४,
- अन्तरसरकारी वित्त ब्यबस्थापन ऐन, २०७४
- नेपाल सरकारको १६ औं आवधिक योजना,
- अर्थ मन्त्रलाय तथा योजना आयोगबाट प्राप्त मार्गदर्शन,
- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०८०
- संघिय सरकार र प्रदेश सरकारको नीति कार्यक्रम तथा बजेट
- मादी गाउँपालिकाको दोस्रो आवधिक योजना
- मादी गाउँ कार्यपालिका बाट गठित विभिन्न बिषयगत समितिहरू बाट प्राप्त सुझावहरू,
- नागरिकस्तरबाट प्राप्त सुझावहरू ,
- स्थानीय आवश्यकता र उपलब्ध साधनस्रोत,
- विभिन्न राजनीतिदलहरू तथा नेताहरू, विज्ञहरूबाट प्राप्त सुझावहरू ।

सभाध्यक्ष महोदय,

माथि उल्लेखित दिर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरू पुरा गर्नको लागि आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न विषयहरूलाई प्राथमिकतामा राखेको छु:-

- पूर्वाधार क्षेत्रको दिगो विकास,
- संस्थागत क्षमतामा वृद्धि तथा सुशासन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता,
- पर्यटन प्रबर्धन तथा वातावरण संरक्षण,
- गुणस्तरीय शिक्षाको लागि प्रविधिको प्रयोग,
- गुणस्तरीय स्वास्थ्यमा नागरिकको सार्थक पहुँच,
- स्वच्छ खानेपानीमा तथा सरसफाईमा नागरिकको सहज पहुँच,
- उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी उत्पादनमा आधारित अनुदान,
- खोज र अनुसन्धानमा जोड,
- कृषि, पर्यटन, लघु उद्यम र घरेलु उद्योगबाट रोजगारीको सिर्जना गरी गरिबीको अन्त्य,
- सडक पूर्वाधारको स्तरउन्नति
- कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण, बजारिकरण र विविधिकरण ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१. साथै आगामी वर्षको लागि गाउँपालिकाको श्रोत र आवश्यकता अनुसार योजनाहरू बहुवर्षीय र क्रमागत हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।
२. यस वर्ष योजना सम्पन्न भई रकम अभाव हुने योजनाहरूलाई भुक्तानी बाँकी राखि आगामी आर्थिक वर्षमा जिम्मेवारी सार्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी वर्ष २०८१/२०८२ का लागि अनुमानित आय व्यय प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लागि अनुमानित आय विवरण निम्न बमोजिम रहेको छः

- सङ्घीय सरकारको तर्फबाट प्राप्त हुने अनुमानित आय:
  - वित्तीय समानीकरण तर्फको अनुदान रकम ८ करोड ५७ लाख मात्र,
  - राजश्व बाँडफाँड तर्फको अनुदान रकम १० करोड ४४ लाख मात्र,
  - सशर्त अनुदान रकम तर्फ चालु र पुँजीगत गरी कुल २६ करोड ३३ लाख ७६ हजार ५ सय मात्र ।
- गण्डकी प्रदेश सरकारको तर्फबाट प्राप्त हुने अनुमानित आय:
  - वित्तीय समानीकरण तर्फको अनुदान १ करोड ४ लाख ६७ हजार मात्र,
  - राजश्व बाडफाड तर्फको अनुदान १ करोड १२ लाख ८२ हजार,
- आन्तरिक स्रोत तर्फ २१ करोड ४९ लाख ३२ हजार गरी कुल अनुमानित आय रु. ६९ करोड १ लाख ५७ हजार ५०० हुने अनुमान गरेको छु ।

उल्लेखित कुल बजेट शसर्तको रकम सहित चालुगत शिर्षकमा रु ४१ करोड २ लाख ५५ हजार र पुँजिगत शिर्षकमा २७ करोड ९९ लाख २ हजार ५ सय विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०८१/८२ का लागि निम्न उल्लेखित बिषयगत क्षेत्रगरुपमा निम्न बमोजिम मुख्य मुख्य योजना र कार्यक्रमहरु समावेश गरेको छु ।

१. पूर्वाधार विकास: पूर्वाधार क्षेत्रमा आगामी आर्थिक बर्ष २०८१/८२ का लागि १८ करोड ९६ लाख ७६ हजार ५ सय रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छु ।
  - सन्तुलित र दिगो पूर्वाधार विकास गर्न संघिय सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकार संग साझेदारीका लागि समपुरक कोष मार्फत रु ४ करोड विनियोजन गरेको छु ।
  - आगामी आ.ब का लागि चालु आ.ब मा ठेक्का प्रक्रिया गई निर्माण सम्पन्न नभएका तथा म्याद थप भएका र क्रमागत योजनाहरुका लागि रु ६ करोड विनियोजन गरेको छु । साथै आवश्यकता र औचित्यका आधारमा समय मध्यनजर गरी ठेक्काका म्याद थप गर्न व्यवस्था गरेको छु ।

- वडाबाट छनोट भएका वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमका लागि रु.७ करोड ३३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- विभिन्न संघ-संस्था संग लागत साझेदारीमा विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि रु ५० लाख रुपैया विनियोज गरेको छु त्यसैगरी ७०/३० र ५०/५० को लागत साझेदारीमा रु १ करोड २५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- वडा नं. १० को वडा कार्यालय निर्माणका लागि रु ५० लाख र वडा नं. ११ को सैमराङ् स्वास्थ्य चौकी निर्माणका लागि रु ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- एक वडा एक हेलिप्याट निर्माणका लागि रु.४० लाख विनियोजन गरको छु ।
- एक वडा एक गरिब घर निर्माणका लागि रु ३६ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- दुध पोखरी सोधामा शौचालय र रङ्गोगनका लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- चाँसु स्वास्थ्यकेन्द्र मर्मत तथा व्यवस्थापनका लाग रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- खेल सँगै स्वास्थ्य भन्ने हेतुले ताडतिङ् युवा क्लब, मिलन युवा क्लब खेल मैदान र खिलाङ्ग खेल मैदान स्तरउन्नतीका स्रोत साधनलाई मध्यनगर गर्दै बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. सामाजिक विकास तर्फ: सामाजिक क्षेत्र विकासमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लागि कुल २९ करोड ९ लाख ५० हजार रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- शसर्त कार्यक्रम मार्फत र शिक्षामा रु २६करोड ३३ लाख ७६ हजार ५ सय रुपैया विनियोजन गरेको छु ।
  - विदुर भत्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
  - उपाध्यक्ष संग सुत्केरी तथा गर्भवती भेटघाट लगायत कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
  - महिला, दलित, आदिवासी तथा लक्षित वर्ग/समुदायको नेतृत्व विकास लागि विभिन्न कार्यक्रममा बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

- पालिकाका आन्तरिक स्रोतबाट व्यवस्थापन गर्ने गरी स्वास्थ्य शिक्षामा रु २ करोड ७५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- युवा तथा खेलकुद विकासका लागि स्रोत साधनको उपलब्धताको आधारमा बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- अध्यक्ष कप खेलकुदका लागि रु. १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- स्वास्थ्य संस्थाका लागि अत्यावश्यक औषधी खरिदका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । स्वास्थ्य संस्थाहरुको फर्निचर र फिक्चर्सका लागि रु ७ लाख विनियोजन गरको छु ।
- प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र तथा विद्यालय कर्मचारी तलबका लागि रु. १ करोड १२ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- शिक्षक तलब अनुदानका (मा.वि) लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- विद्यालय दिवा खाजा अनुदान थपका लागि रु १७ लाख विनियोजन गरेको छु ।

३. **आर्थिक विकास:** आर्थिक विकास क्षेत्रमा आगामी आर्थिक बर्ष २०८१/८२ का लागि ६ करोड ८४ लाख ५० हजार रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- अध्यक्ष संग उद्धमी कार्यक्रमका लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पालिकाका युवाहरुलाई स्वदेशमा बसी उद्यम गर्न सक्ने बनाउनका लागि युवा स्वरोजगारका कार्यक्रममा रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- कृषि क्षेत्रलाई आधुनिकिकरण, व्यवसायिकरण तथा विविधिकरण गर्नेका लागि कृषि प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रमलाई रु १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- किसानहरुलाई प्रोत्साहन गर्न उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पढ्दै कमाउँदै रमाउँदै भन्ने हेतुले विद्यालय संग कृषि कार्यक्रमका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु । पालिकाको लाभका क्षेत्र पहिचान गर्दै पालिकालाई मौरी तथा कफी जोन निर्माण गर्नेका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।

- किसानहरुलाई सहज र सहज तरिकाले पशु स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन मादी वडा नं. ४ रहेको पशु स्वास्थ्य केन्द्रलाई भेटनरी अस्पतालमा स्तरउन्नतिका लागि रु. ९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पशु औषधी खरिद तथा निशुल्क वितरणका लागि रु ९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पशु उत्पादनमा आधारित अनुदानका लागि स्रोत साधनले पुग्ने सिमा भित्र रही बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- स्थानीय भैसी संरक्षण, रैथानेबाली संरक्षण, स्थानीय उत्पादनको संरक्षण कार्यक्रमका समेत विनियोजन गरेको छु ।
- किसानहरुलाई विउ, विजन, मलको सहज आपूर्ती र वितरणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
- कृषि तथ्याङ्ग तथा किसान सूचिकरणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फः वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ का १ करोड ४ लाख रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- विपद्बाट हुन सक्ने क्षतिलाई रोक्न तथा पुर्नस्थापनका कार्यका लागि कोषमा थप रु.१५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- विपद् रोकथाम तथा न्यूनिकरणलाई सहयोग पुग्ने गरी जलवायु मैत्री कार्यक्रमका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- मनसुनजन्य विपद् प्रभावित आवास निर्माणमा साझेदारी कार्यक्रमलाई निरन्तरताका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकासः पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्रमा खर्च गर्ने गरी कुल १३ करोड ६ लाख ८१ हजार रुपैया बजेट विनियोजन गरेको यसका मुख्य कार्यक्रममा विनियोजित बजेट संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु

- कर्मचारी पारिश्रमिकको लागि रु. ४ करोड ५९ लाख ३६ हजार विनियोजन गरेको छु ।
- पदाधिकारी पारिश्रमिकको लागि रु. १ करोड ६० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- पालिकाको सार्वजनिक सेवालाई चुस्त, दुरुस्त बनाउनका लागि तथा विषयगत शाखाहरूलाई उत्तरदायी तथा जवाफदेहि बनाउन कार्यलय सञ्चालनलाई प्रभावकारी बनाउन स्रोत साधनलाई मध्य नजर गर्दै बजेटको व्यवस्था गरेको छु, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र गण्डकी प्रदेशको स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन ऐन, २०७९ बमोजिम ओ एण्ड एम गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- कर्मचारीलाई समयानुकूल तालिम तथा प्रोत्साहनका प्रदान गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- कार्यालयको काम कारवाहीलाई सरोकारवाला समक्ष जानकारी दिन तथा पारदर्शिता र जवाफदेहिता कायम गर्न सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण गर्नको लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- पालिकामा हुने सभा सञ्चालन तथा बैठकलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- पालिकाको आन्तरिक आयलाई बढाउनका लागि करको रकम नबढाईकन दायरा बढाउनका लागि आवश्यक व्यवस्था गरेको छु । साथै कर उठाउनको लागि सुत्र प्रणालीको प्रयोग गर्ने व्यवस्था गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

गाउँपालिकाको आवश्यकता तथा नागरिकहरूको मागलाई मध्यनजर गर्दै उपलब्ध स्रोत साधनको उपलब्धता बमोजिम समानुपातिक तथा समावेशी तवरले पालिकाबाट सबै क्षेत्र तथा कार्यक्रमलाई समेट्ने गरी बजेट व्यवस्थापन गर्ने कोशिस गरेको छु । पालिकाका नागरिकहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न पालिकाले घाटा बजेट स्वीकार गरी घाटा बजेट प्रस्तुत गरेको छु । यद्यपी पालिकाको राजस्व क्षमता बढाई करका दायरा पहिचान गरी संघ र प्रदेश सरकार संगको समन्वयबाट बजेट घाटा

पुर्ति गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । जनप्रतिनिधि तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुको सहकार्यमा पालिकाले लिएका लक्ष्य र उद्देश्य उन्मुख भई आवश्यक कार्य गरेमा घाटा बजेट पुर्तिभई बजेटले लिएका लक्ष्य र उद्देश्यहरुलाई प्राप्त गर्न नसकिने भने होईन । घाटा बजेट पुर्ति गर्न नसक्ने अवस्था सिर्जना भएका आगामी आ.बको हिउँदे अधिवेशनबाट समेत गाउँसभाले आवश्यक निर्णय लिनेछ भन्ने कुराम म विश्वस्त छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अन्त्यमा यस बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका विभिन्न चरणहरूमा सहभागी भई बजेट निर्माण कार्यम संलग्नहुनुहुने सभाअध्यक्ष ज्यू, सभा सदस्यज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पालिकाबासी, राजनीतिक दल र यसका प्रतिनिधीहरू, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाहरूलाई म पालिको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न गर्दछु । पालिकाको समर्ग विकासका लागि जनप्रतिनिधिज्यू तथा कर्मचारीहरूको प्रयासले मात्र सार्थकता पाउदैन यसका लागि सरोकारवाला सबैका सहयोगको अपेक्षा गरेको छु । आज प्रस्तुत गरेको बजेट तथा कार्यक्रम सहित संघ तथा प्रदेश पालिकामा विनियोजित भएका योजना तथा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सकिएमा पालिकाले लिएको दिर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरू पुरा भई पालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, लगायतका सम्पूर्ण क्षेत्रहरूको दिगो विकास हुनसकी हामी मादीका जनप्रतिनिधिहरूले सोचेको सम्मुन्त मादी सुखी मादी बासीको सपना पुरा गर्न कोसेढुङ्गा सावित हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु । यस १५ औं गाउँसभामा उपस्थित हुनुहुने सभा सदस्यज्यू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पत्रकार मित्रहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै गर्न चाहन्छु ।

जय मादी ।
कल्पना गुरुङ
उपाध्यक्ष
मादी गाउँपालिका